

Předběžná zpráva z pilotního ověření výsledků žáků v 5. a 9. třídách

Vývojem testovacích metod a výzkumem jejich zapojení v národním systému hodnocení efektivity a kvality vzdělávání v povinné školní docházce byla v roce 2011 pověřena Česká školní inspekce, v návaznosti na Programové prohlášení Vlády České republiky, která se zavázala k zavedení procesu ověřování výsledků žáků v počátečním vzdělávání. Vývoj je součástí IpN nazvaného „Národní systém inspekčního hodnocení vzdělávací soustavy v České republice (NIQES)“ a je zahrnut do klíčové aktivity č. 4.

Výběrové řízení na dodavatele technologického řešení a vybavení bylo řádně ukončeno v říjnu 2011. Předprojektová příprava proběhla ve spolupráci se skupinou II MŠMT a navazovala na proces standardizace základního vzdělávání řízeného MŠMT. První pilotní ověření bylo spuštěno po velmi intenzivní přípravě ze strany ČŠI a dodavatele technologického řešení (firma Sapcon). Tato příprava trvala pouhé 2 měsíce a nejen z tohoto pohledu je výsledek pilotního ověření možné brát jako velmi úspěšný.

Cílem prvního pilotního ověření bylo zejména důkladně otestovat zvolenou technologii a logistiku, tedy získat podněty pro další vývoj a rozšiřování systému, který by v rámci své celoplošné generální zkoušky měl být použit pro testování všech základních škol (všech žáků 5. a 9. ročníků) v období květen – červen 2012. Nejednalo se tedy o komplexní ověření obsahových standardů připravovaných MŠMT, ani certifikace testovacích úloh nebo celých testů.

Pilotní ověření bylo provedeno ve dnech 13. - 14. 12. 2011 na vzorku 104 základních škol. V této množině škol, kde byly zastoupeny všechny typy škol poskytujících základní vzdělání (velké i malé školy, víceletá gymnázia, venkovské malotřídky), byla vždy vybrána jedna třída každého ze zmíněných ročníků (pokud se ve škole vyskytoval), jejichž žáci testování absolvovali. Celkem se jednalo o 3792 žáků (1689 v 5. ročníku a 2103 v 9. ročníku).

Po celou dobu průběhu pilotního ověření supervizi ve školách zajišťovali zaměstnanci České školní inspekce, kteří zajistili také informační podporu školám. Již od počátku byla nastavena velmi vstřícná a pružná logistika celého procesu. Ve vybraných školách byla v předstihu instalována aplikace pro samotné testování na počítače, které každá škola vyčlenila dle svých možností. Na těchto počítačích pak proběhlo testování jednotlivých žáků v harmonogramu dle možností školy. Žáci, pro které v daný moment nebyl volný počítač, absolvovali test běžnou formou na papír tak, aby bylo možné zároveň ověřit vliv elektronické formy testování na úspěšnost v testu a srovnat s tradiční papírovou formou, včetně nákladové analýzy těchto řešení. Při absolvování dalšího testu docházelo k výměně žáků mezi elektronickou a papírovou formou.

Kromě vypracování samotného testu žáci odpovídali na několik anketních otázek vztahujících se k předmětu daného testu a také k jejich právě nabyté zkušenosti s el. testováním a samotnou testovací aplikací.

Po absolvování testu byly výsledky jednotlivých žáků (včetně odpovědí v anketách) odeslány do datového centra, kde byly a budou dále podrobně analyzovány. Nezávisle na úspěšnosti tohoto kroku se každý žák ihned po absolvování testu dověděl svůj výsledek a měl možnost znovu vidět své odpovědi v porovnání se správnými řešeními v každé úloze.

Po ukončení testování v každém ze dvou dní byly ihned testy použité v daném dni veřejně publikovány, a to včetně správných odpovědí.

Výsledky pilotního ověření

Individuální výsledky dostal k dispozici každý žák přímo prostřednictvím testovací aplikace ihned po absolvování testu. Vybrané agregované výsledky (úspěšnost žáků v daných úlohách nebo skupinách úloh daného testu, četnost odpovědí v anketách nebo podíl úspěšnosti škol v daných předmětech) byly prezentovány on-line v monitorovacím centru ČŠI, kde probíhala tisková konference a celodenní setkání s médii. Část těchto výsledků je rovněž uvedena dále v tomto dokumentu.

Technické výsledky

Po celou dobu pilotního ověřování nebyl zaznamenán jediný závažnější problém ve funkčnosti systému nebo logistice modelu systému a jeho využití. V podstatě jediným problémem byla dočasná ztráta připojení k internetu (využitému pro stahování zadání testů a odesílání odpovědí) některých počítačů, v jednom případě přímo celé školy. Tento jev ale nezpůsobil žádné zásadnější omezení na straně dotčených škol, protože testovací systém byl vyvíjen s respektováním těchto možných provozních omezení. Testovací aplikace v případě ztráty připojení pouze neodesílá výsledky, respektive pokouší se dále připojení navázat a výsledky odeslat dodatečně, popř. je možné tyto výsledky kopírovat na externí paměťové médium a do systému je vložit z jiného místa.

I přes ztrátu připojení je žákovi absolvujícímu test umožněno seznámit se s výsledkem.

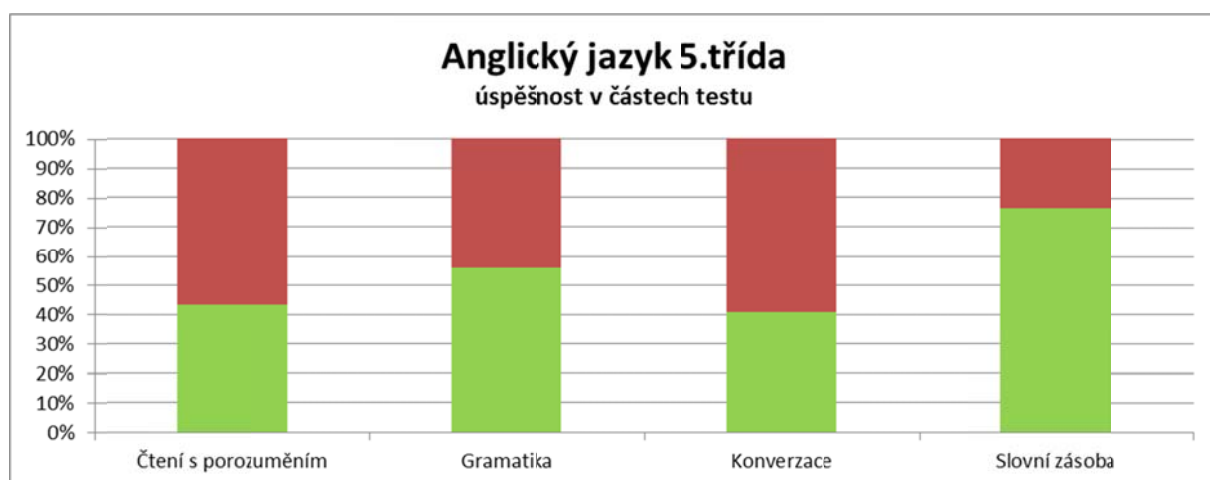
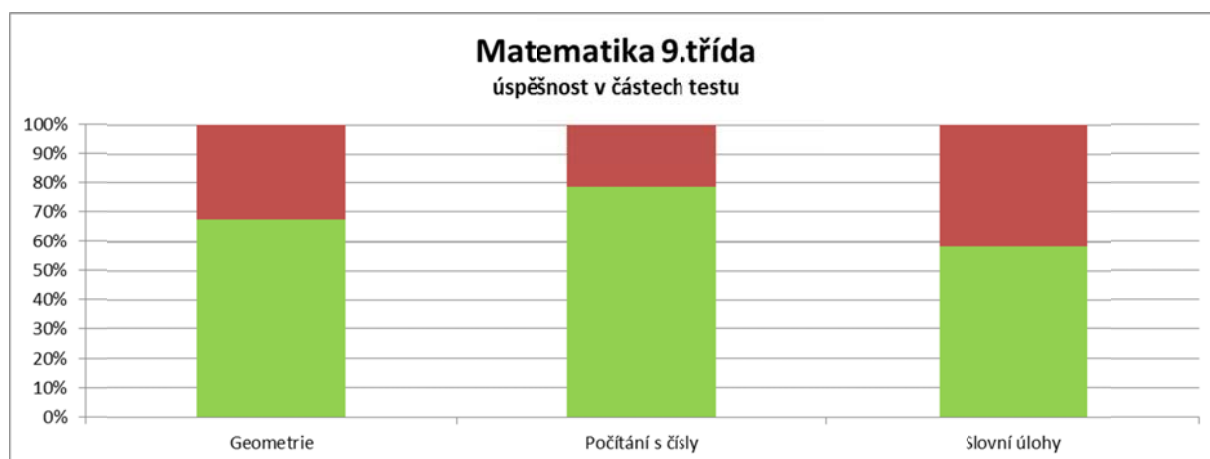
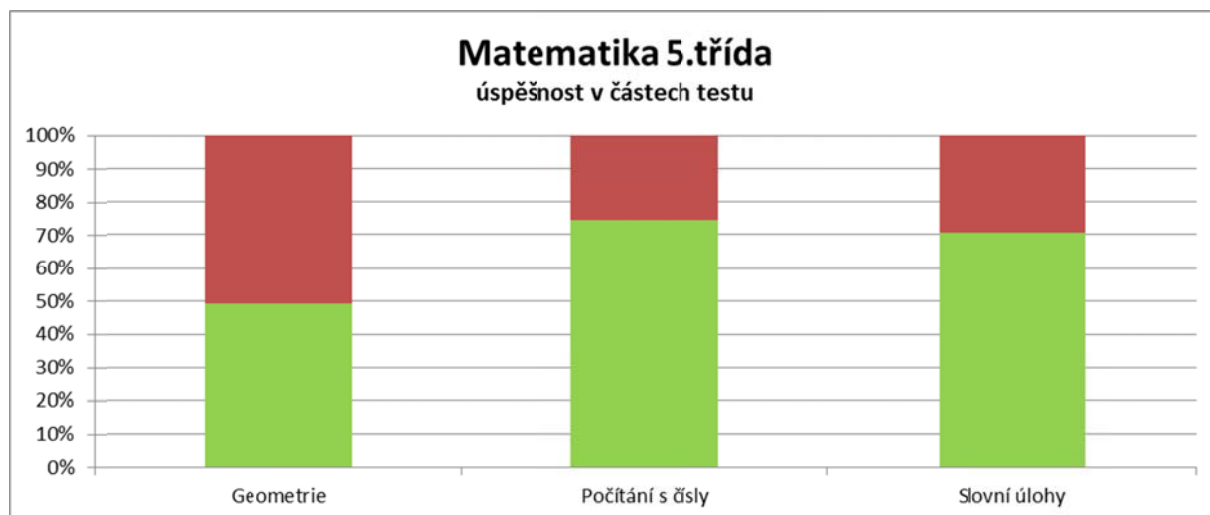
Pilotní ověření neprokázalo žádné chyby v logistice provedení, která byla vedením škol a pedagogy v testovaných třídách hodnocena jako velmi vstřícná k probíhajícímu běžnému provozu ve školách.

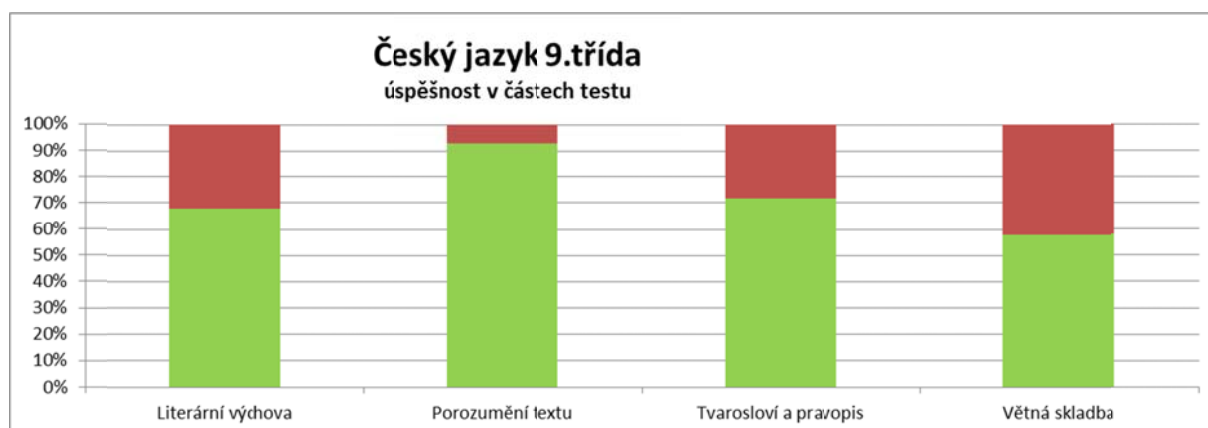
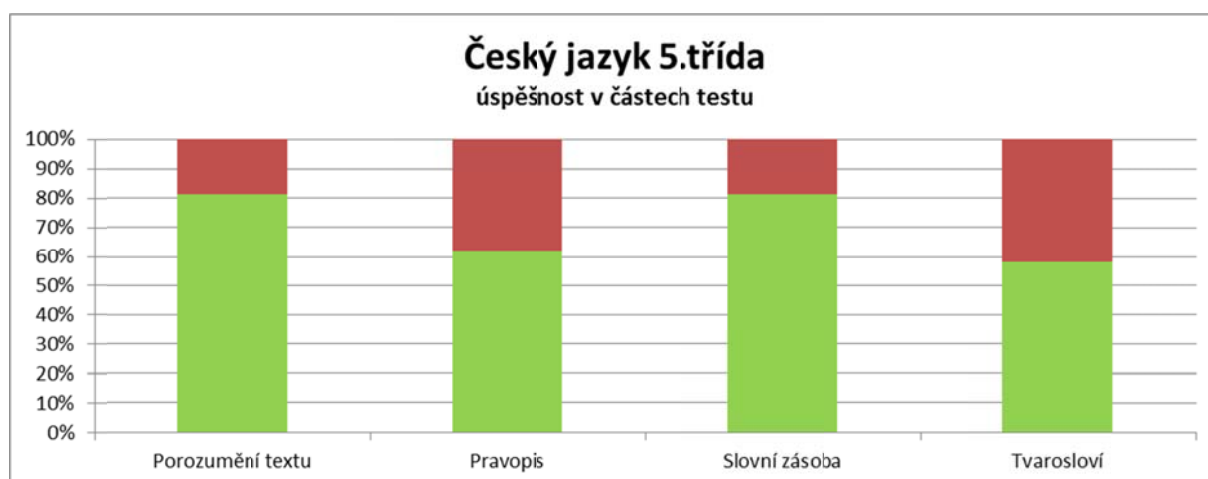
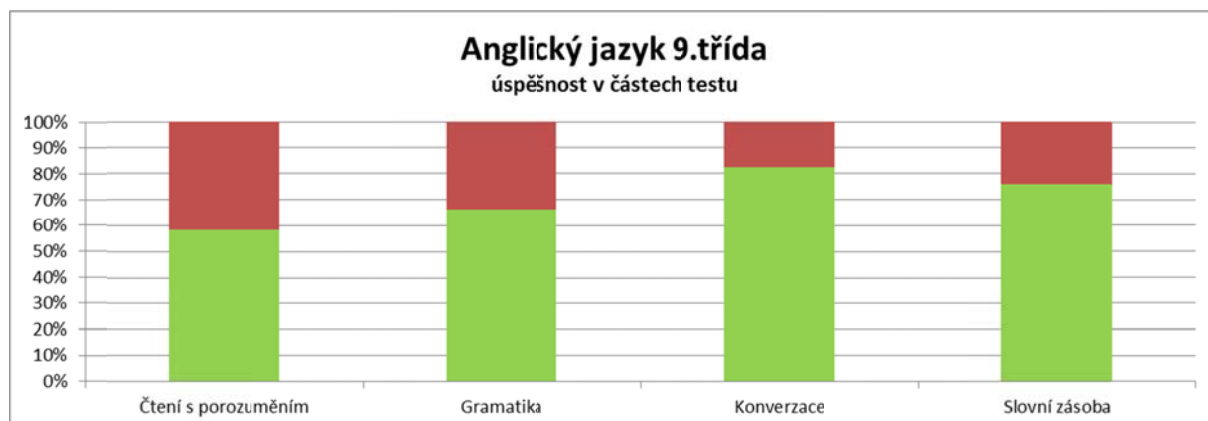
Z provedených 7330 elektronických testů jich bylo úspěšně odesláno zpět do datového centra 7278 (odesláno nebylo 52 testů), technicko-technologická úspěšnost je tedy 99,3 %.

Výsledky testů

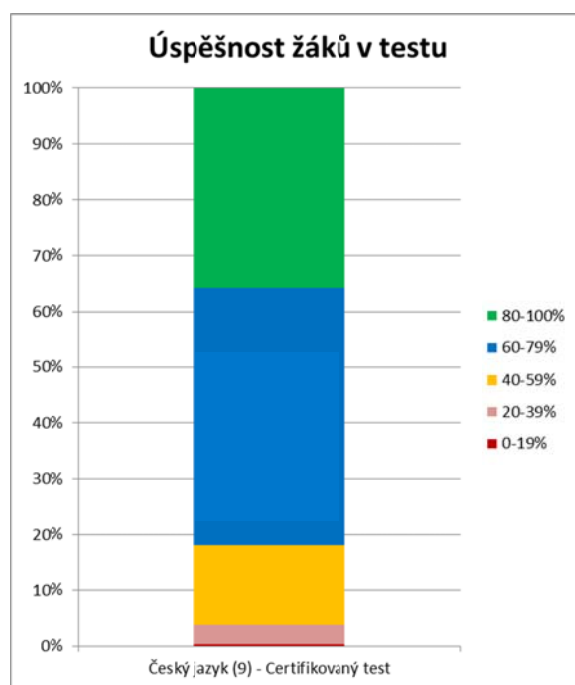
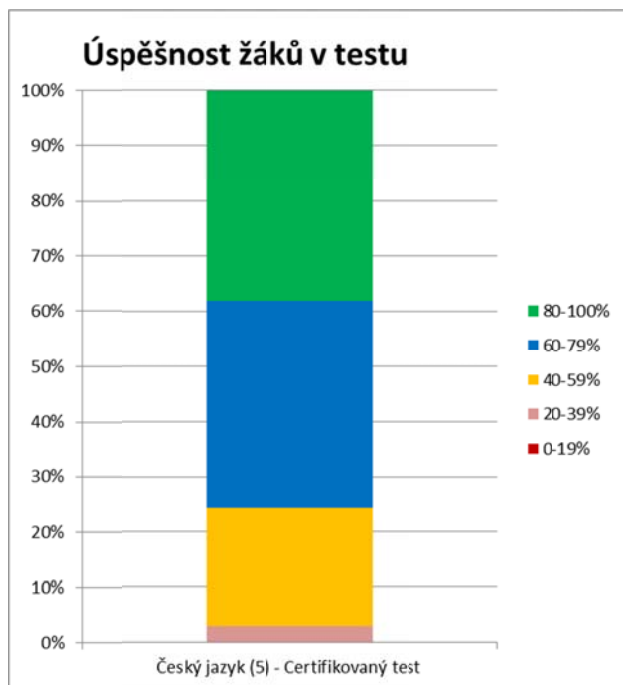
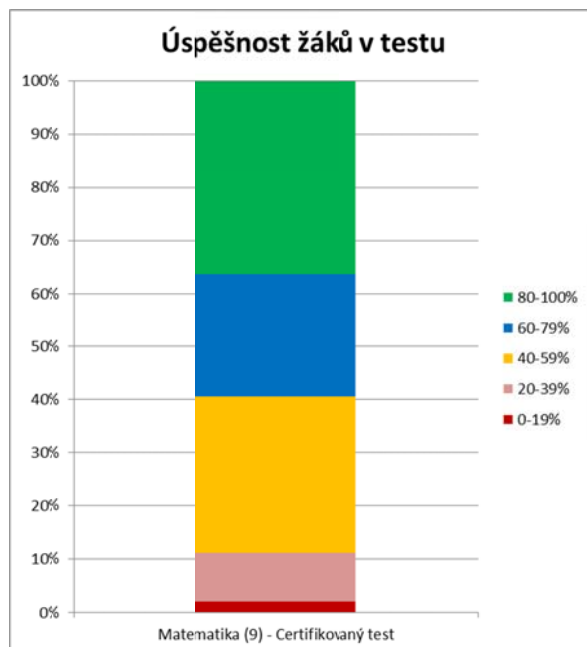
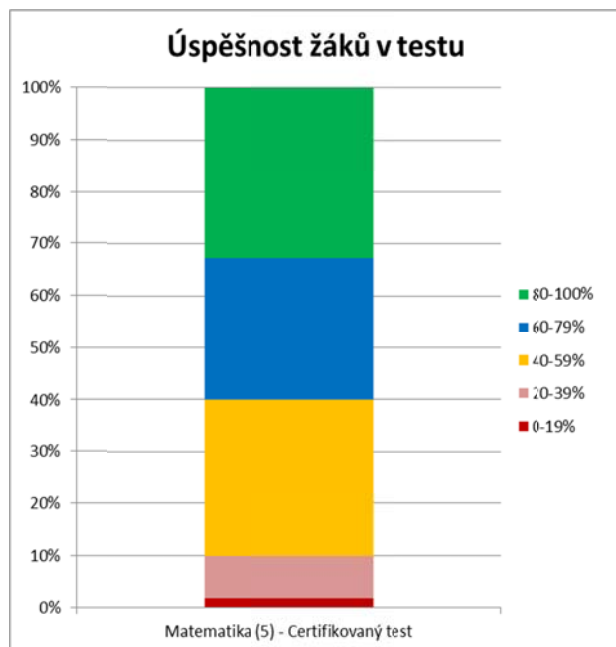
V následujících grafech uvádíme pro zajímavost výsledky v jednotlivých testech. Zde je třeba zdůraznit, že vzhledem k cílům pilotního ověřování nelze prozatím hodnotit náplň samotných testů a fakt, že se jednalo zejména o pilotní ověření technologie a logistiky připravovaného systému. Zařazené úlohy a konstrukce otázek sice vycházely z úrovně požadavků RVP, ale vývoj zkušebních schémata a indikátorů, konkrétních úloh a testů bude teprve zahájen. Proto je třeba níže uvedené výsledky brát jako orientační. Přesto lze vysledovat některé souvislosti se signály z mezinárodních

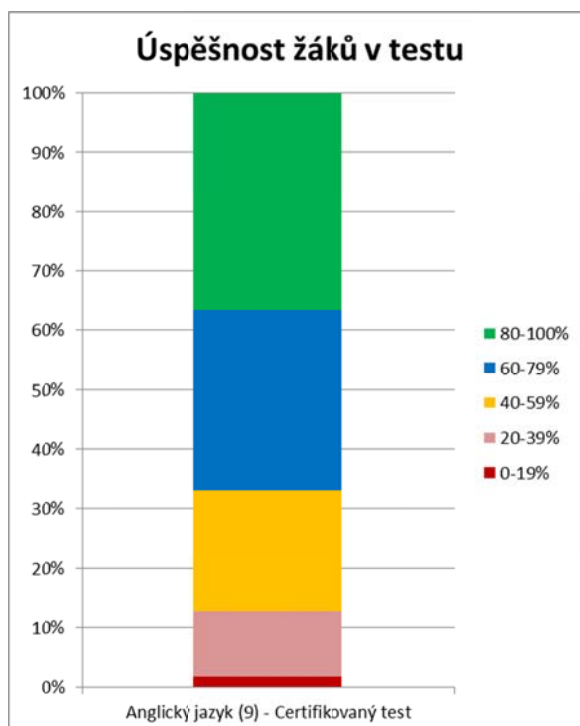
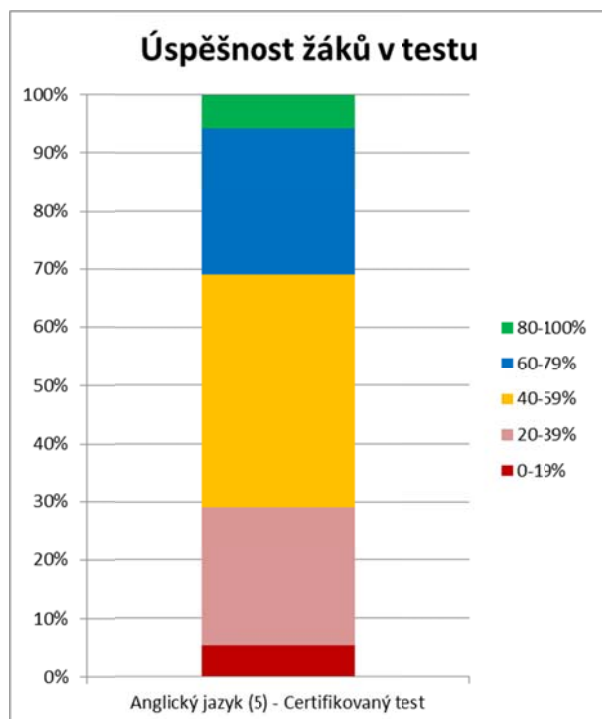
měření a oblasti, na které by se měli PP v přípravě žáků v ČJ, M a AJ více zaměřit (červeně je vyjádřen podíl neúspěšných odpovědí).

Celková úspěšnost žáků v jednotlivých předmětech (úspěšnost je v pěti stupních odlišena barevně, zeleně je vyznačena skupina žáků s nadprůměrnými výsledky).

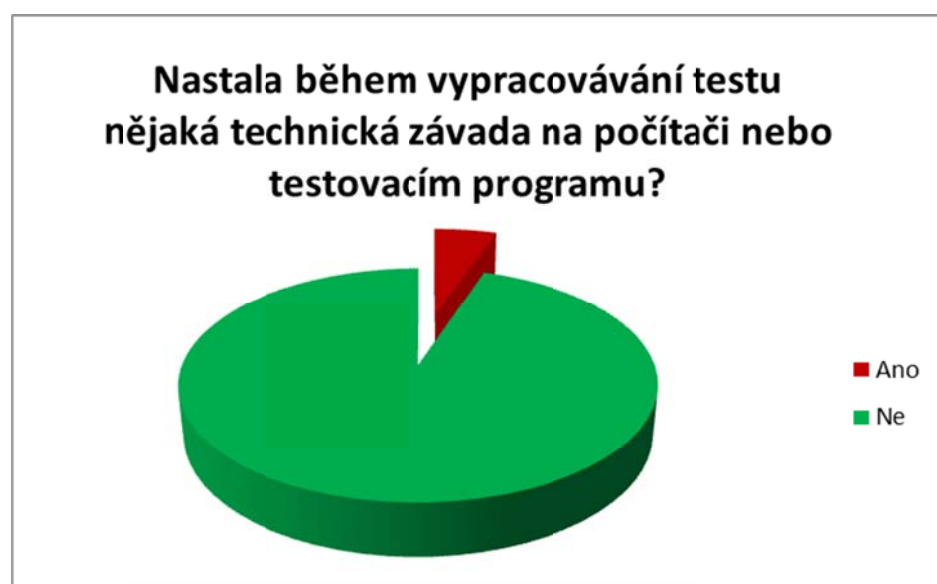
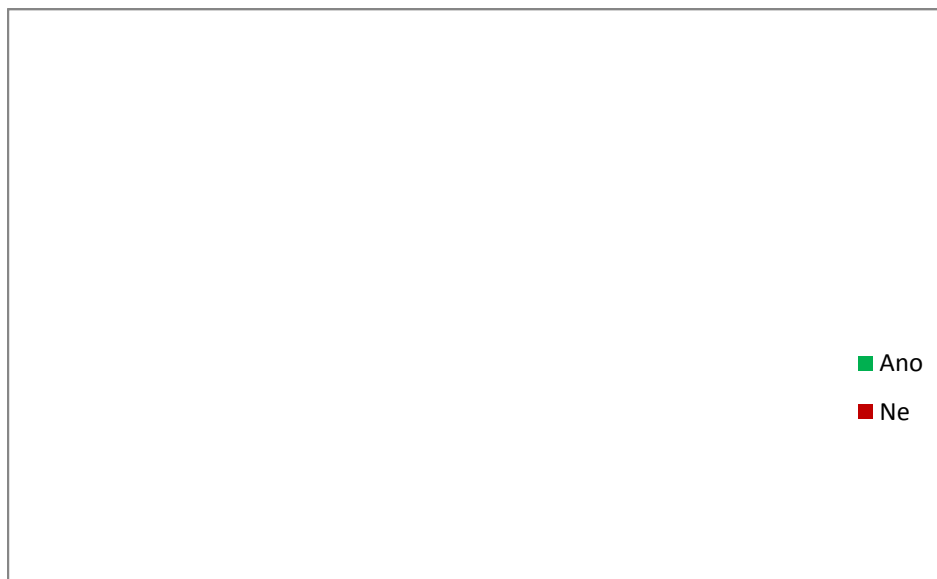

Výsledky žákovských anket

Výsledky žákovských anket ukázaly velmi pozitivní hodnocení samotných žáků ve vztahu k testovací aplikaci a elektronické formě testování obecně. Uvádíme v grafické podobě podíl odpovědí na jednotlivé otázky.

Další výstupy

Po zpracování výsledků bude vydána (do poloviny ledna 2012) závěrečná analytická detailní zpráva. Souběžně bude veřejně publikována testovací aplikace a použité testy ve formátu pro tuto aplikaci tak, aby si vše v případě zájmu mohly vyzkoušet i další školy, které se neúčastnily pilotního ověření.

Zároveň bude zpracován podrobný analytický výstup pro danou školu obsahující také výsledky jednotlivých žáků. Komplexní výstupy pilotního šetření budou vydány v samostatné tematické inspekční zprávě do konce ledna 2012.

Praha dne 16. 12. 2011